

Áfangastaðastofa höfuðborgar- svæðisins

Rekstrargreining unnin fyrir SSH

Ágúst 2022

Tengiliðir KPMG

Sævar Kristinsson

Verkefnastjóri

☎ 545 6331

✉ skristinsson@kpmg.is

Steinþór Pálsson

Meðeigandi

☎ 545 6230

✉ steinthorpalsson@kpmg.is

Fyrirvari

Samantekt þessi inniheldur niðurstöður greiningar vegna stofnunar Áfangastaðastofu höfuðborgarsvæðisins sem er til skoðunar hjá sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu. Framkvæmd vinnunnar og áhersluatriði eru í samræmi við samning KPMG við Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH).

KPMG ber ekki ábyrgð á að uppfæra efni og niðurstöður skýrslunnar í tengslum við atburði eða upplýsingar sem kunna að koma síðar fram.

Vinnan er m.a. byggð á upplýsingum frá SSH, sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu, öðrum áfangastaðastofum á landinu og viðtölum sem tekin voru við hagaðila. Jafnframt aflaði KPMG upplýsinga úr ýmsum opinberum gögnum.

Ekki hefur verið framkvæmd sérstök könnun á áreiðanleika þeirra gagna sem byggt er á en miðað er við að um heimildir traustra aðila sé að ræða. KPMG getur ekki ábyrgst nákvæmni né áreiðanleika þeirra upplýsinga sem hér koma fram né að þær séu tæmandi.

KPMG ber enga ábyrgð á ákvörðunum sem teknar eru á grundvelli niðurstöðu skýrslunnar. Öll ábyrgð vegna ákvarðana sem teknar verða á grundvelli skýrslunnar eða niðurstaðna hennar er á höndum verkkaupa eða annarra aðila er að málinu kunna að koma.

Samantekt

Í dag eru starfandi áfangastaðastofur í öllum landshlutum nema á höfuðborgarsvæðinu.

Væntur ávinningur af stofnun slíkrar starfsemi á höfuðborgarsvæðinu er talinn umtalsverður fyrir bæði fyrirtæki og sveitarfélög á svæðinu, en virk þátttaka fyrirtækja og sveitarfélaga er nauðsynleg til að raungera og hámarka væntan ávinning.

Aukin samkeppnishæfni

Samstarfið skapar tækifæri til að efla samkeppnisstöðu höfuðborgarsvæðisins sem áfangastaðar í ferðaþjónustu til langs tíma með samþættu þróunar- og markaðsstarfi.

Kostnaður og tekjur

Áætlað er að kostnaður og tekjur við rekstur Áfangastaðastofunnar verði 144 m.kr. á fyrsta ári og þar af er framlag sveitarfélaga 107 m.kr. Ætíð verður gætt jafnvægis í tekjum og kostnaði.

Framlög og þátttaka aðila

Gert er ráð fyrir að framlög sveitarfélaga, tekjur af aðildargjöldum ferðaþjónustufyrirtækja og fastur styrkur frá Ferðamálastofu fjármagni grunnstarfsemi Áfangastaðastofunnar.

Efnisyfirlit

01

Áfangastaðastofa

Hlutverk og rekstrarform áfangastaðastofu.

02

Ferðapjónustan á Íslandi

Greining á ferðapjónustu á höfuðborgarsvæðinu í dag og spá um framhaldið.

03

Rekstrarumhverfi og núverandi staða

Staða sveitarfélaganna á höfuðborgarsvæðinu.

04

Greining verkefna og kostnaðarmat

Kostnaðarmat fyrir áfangastaðastofu.

01

Áfangastaðastofa

Áfangastaðastofa höfuðborgarsvæðisins

Hvað er Áfangastaðastofa?

Áfangastaðastofa (e. Destination Management Organisation) er svæðisbundin þjónustueining á vegum opinberra aðila og einkaaðila sem hefur það meginhlutverk að styðja við ferðaþjónustu í viðkomandi landshluta og tryggja að hún þróist í takt við vilja heimamanna þar sem sjálfbærni er höfð að leiðarljósi. Í dag eru áfangastaðastofur í öllum landshlutum á Íslandi nema á höfuðborgarsvæðinu.

Samkvæmt skilgreiningu Ferðamálastofu eru hlutverk áfangastaðastofu eftirfarandi:

1. Gerð og framkvæmd áfangastaðaáætlana ásamt tengingu við aðrar opinberar stefnur og áætlanir.
2. Aðkoma að gerð stefnumótunar og áætlana á landsvísu sem snertir ferðaþjónustu.
3. Aðkoma að þarfagreiningu rannsókna og mælinga á landsvísu til að tryggja samanagerðarhæfni milli svæða auk þess að koma með tillögur og innsýn inn í rannsóknarþörf hvers landshluta.
4. Stuðla að vörubrúun og nýsköpun auk þess að vinna að þróunarverkefnum.
5. Leggja mat á fræðsluþörf, hafa aðkomu að þróunarverkefnum er varða hæfni og gæði í ferðaþjónustu, veita ráðgjöf varðandi fræðslu og miðla upplýsingum um hvað er í boði.
6. Sinna svæðisbundinni markaðssetningu í samstarfi við sveitarfélög og ferðaþjónustuaðila sem dregur fram sérstöðu landshlutanna og styður við markaðssetningu Íslands í heild.
7. Vera grunneining í stoðkerfi ferðamála í landshlutunum. Áfangastaðastofur liðsinna sveitarfélögum, fyrirtækjum og einstaklingum innan svæðis vegna ferðaþjónustu samkvæmt samstarfssamningum.

Heimild: Ferðamálastofa

Stefna og framtíðarsýn

Áfangastaðaáætlun
Markmið og mælikvarðar

Þróun

Markaðspróun, tölfræði og skipulagsmál

Verkefni áfangastaðastofu í hnotskurn

Samræmt kynningar og markaðsstarf

Með virku samtali hagaðila

Samstarf og tengsl við hagaðila

Sveitarfélög og atvinnulífið

Áfangastaðastofa höfuðborgarsvæðisins

Með starfsemi áfangastaðastofu á höfuðborgarsvæðinu er stefnt að því að virkja tækifæri sem felast í frekari uppbyggingu og nýsköpun í ferðaþjónustu, m.a. á sviði sögu, náttúru, heilsueflingar, menningar og lista, til aukinnar hagsældar fyrir samfélögin á svæðinu.

Með tilkomu Áfangastaðastofu höfuðborgarsvæðisins yrðu gerðir samningar við sveitarfélögin á svæðinu sem og þau ferðaþjónustufyrirtæki sem þar starfa um aðkomu þeirra að starfseminni. Samstarf þessara aðila er m.a. ætlað að auðvelda opinbera ákvörðunartöku þegar kemur að skipulagsmálum, þjónustu, markaðsáherslum og aðgangsstýringu. Þannig yrði unnið að því að auka tekjur af ferðaþjónustu og skapa aukin atvinnutækifæri í greininni á svæðinu með skýrari framtíðarsýn, öflugum samstarfi, virkri þróun áfangastaðarins og fastmótuðu markaðsstarfi.

Markmið Áfangastaðastofu höfuðborgarsvæðisins er því að auka samkeppnishæfni ferðaþjónustu á höfuðborgarsvæðinu í heild og styðja við þróun í átt að sjálfbærri framtíðarsýn.

Starfssvæði:

- Reykjavík
- Garðabær
- Kópavogur
- Hafnarfjörður
- Mosfellsbær
- Seltjarnarnes

Rekstrarform og stjórn

KPMG leggur til að Áfangastaðastofan verði rekin sem sjálfseignarstofnun. Einkenni sjálfseignarstofnana er að þær eiga sig sjálfar. Til eru þrjár tegundir sjálfseignarstofnana:

- 1) Sjálfseignarstofnanir sem starfa á grundvelli laga nr. 33/1999 um sjálfseignarstofnanir sem stunda atvinnurekstur, en ekki er sjálfgefið að Áfangastaðastofa höfuðborgarsvæðisins muni stunda atvinnurekstur.
- 2) Sjálfseignarstofnanir sem starfa á grundvelli laga nr. 19/1988 um sjóði og stofnanir sem starfa samkvæmt staðfestri skipulagsskrá.
- 3) Sjálfseignarstofnanir sem falla ekki undir framangreint.

Sé tilgangur félagsins ekki að endurgreiða það fjármagn sem til þess er lagt eða arð af því fjármagni telur KPMG að sjálfseignarstofnanir uppfylli vel þau skilgreindu markmið sem stefnt er að með stofnun félagsins.

Til upplýsingar þá eru allar núverandi áfangastaðastofur á landinu reknar sem sjálfseignarstofnanir.

Stjórn gæti verið skipuð fimm aðilum, þar sem Reykjavíkurborg ætti fast eitt sæti en tveimur sætum yrði skipt á milli hinna sveitarfélaganna á tveggja ára fresti og síðan væru tveir aðilar frá ferðapjónustufyrirtækjum sem aðild eiga að Áfangastaðastofunni. Auk þess verði mögulegt að skipa stefnuráð/fulltrúaráð til stuðnings stjórnar.

Nánari útskýringar á félagsformi og stjórn Áfangastaðastofunnar má finna í Viðauka.

02

Ferðapjónustan á Íslandi

Áfangastaðstofa höfuðborgarsvæðisins

Ferðapjónustan – tölulegar staðreyndir

 7,6

Meðafjöldi gistinguáttu á Íslandi frá júní 2021 til maí 2022

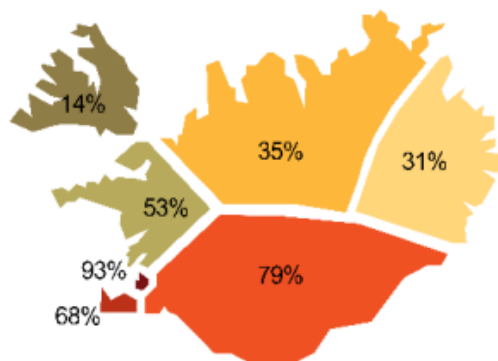
Brottfarir á Keflavíkurflugvelli eftir löndum í maí 2022

Lönd	% af brottförum
Bandaríkin	28
Bretland	14
Þýskaland	8,4
Pólland	6,9
Frakkland	5,4
Ítalía	3,7
Danmörk	3,4
Spánn	2,9
Holland	2,7
Eystrarsaltlönd	1,9
Önnur lönd	22,7

Heimild: Hagstofan og Ferðamálastofa

93% ferðamanna heimsóttu höfuðborgarsvæðið

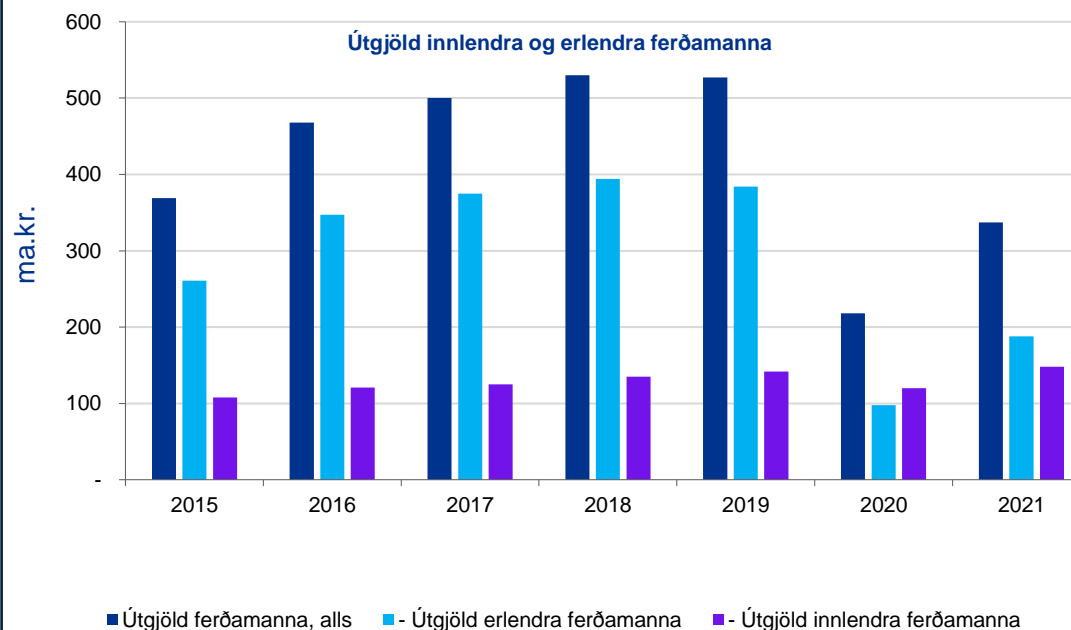
Frá júní 2021 til maí 2022 var höfuðborgarsvæðið heimsótt hvað mest af öllum landshlutum

 88,5%
Megin tilgangur - 88,5% af ferðamönnum sem komu til landsins var að fara í frí samkvæmt gögnum frá júní 2021 til maí 2022

Útgjöld erlendra og innlendra ferðamanna

Tekjur af ferðamönnum stóðu hvað hæst árið 2018 og námu 530 ma.kr. Eins og sjá má hér að neðan, hafði COVID mikil áhrif á ferðapjónustuna árin 2020 og 2021. Sýnir þetta hversu mikilvæg ferðapjónustan er fyrir landið í tekjusköpun.

Umfjöllun

Uppgangur ferðaþjónustu síðustu misserin hefur ratað í fjölmiðla. Mikil aukning hefur verið í komum ferðamanna til landsins og hefur kortavelta aldrei verið meiri en í júní 2022 frá upphafi mælinga.

Til umfjöllunar í fjölmiðlum hefur m.a. verið uppgangur í greininni á norðurlandi, en á undanförunum árum hefur verið ráðist í ýmsa þróun og fjárfestingar á svæðinu til að styðja við vöxt í ferðaþjónustu.

Mikilvægt er að vinna að skilvirkri dreifingu ferðamanna um höfuðborgarsvæðið og hámarka þann ávinning sem fjölgun þeirra getur haft í för með sér.

Heimild: Visir

© 2022 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Limited, ensku félagi með takmarkaða ábyrgð. Allur réttur áskilinn.

Gera ráð fyrir 5,7 milljónum farþega

Atti Ísleifsson skrifar · 11. maí 2022 08:01

Vitlaust að gera á Norðurlandi við að þjónusta ferðamenn

Magnús Hlynur Hreiðarsson skrifar · 25. júlí 2022 15:03

Keflavíkurflugvöllur íðar aftur af lífi: „Það liður öllum miklu betur“

Fannnis Birna Logadóttir og Snorri Músson skrifar · 18. apríl 2022 19:55

Kortavelta erlendra ferðamanna aldrei meiri

Samúel Karl Ólason skrifar · 12. júlí 2022 11:10

Ferðamenn, ferðalög og einkaneysla knýja mikinn hagvöxt

Tryggvi Páll Tryggvason skrifar · 31. maí 2022 10:31

Ísland heldur áfram að heilla ferðamenn upp úr skónum: „Þetta er yndislegur staður, alveg yndislegur“

Fannnis Birna Logadóttir skrifar · 12. júlí 2022 23:22

Eftirspurn í ferðaþjónustu hafi nánast verið of mikil

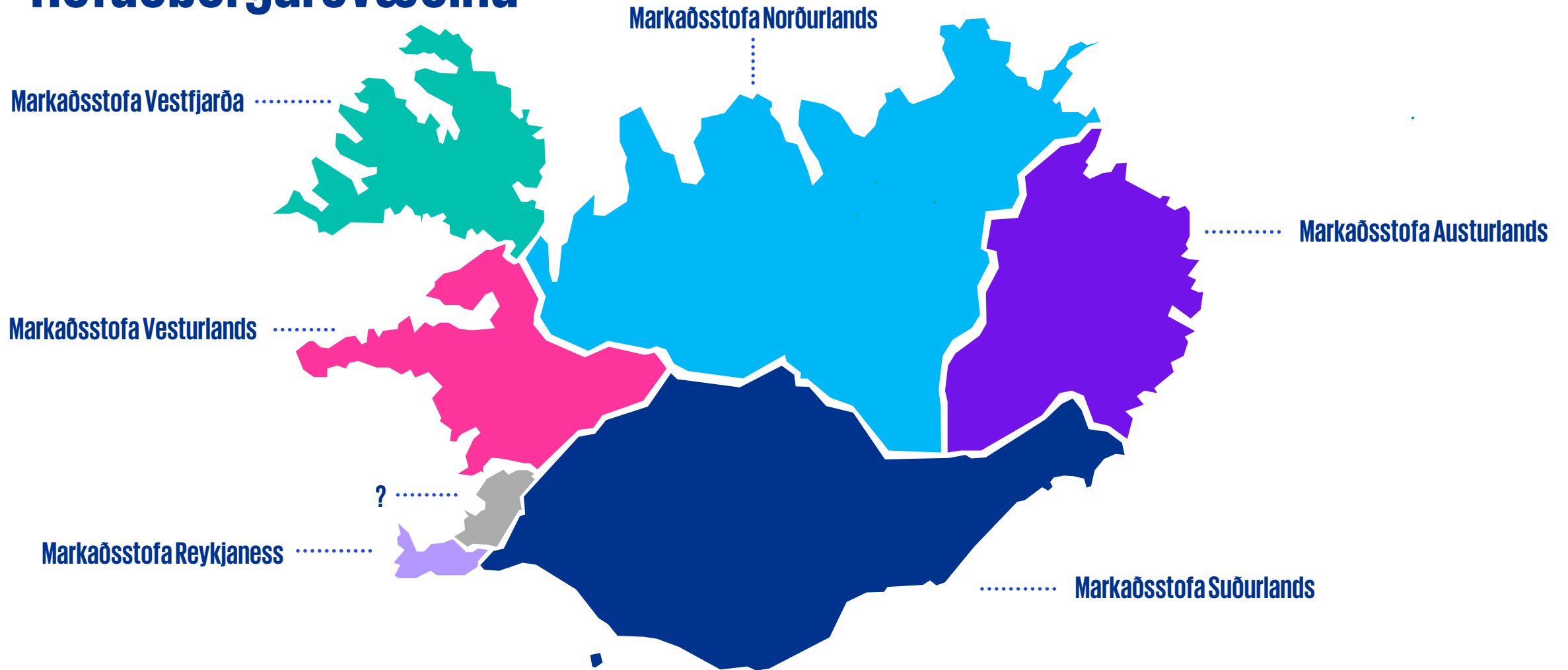

03

Rekstrarumhverfi og núverandi staða

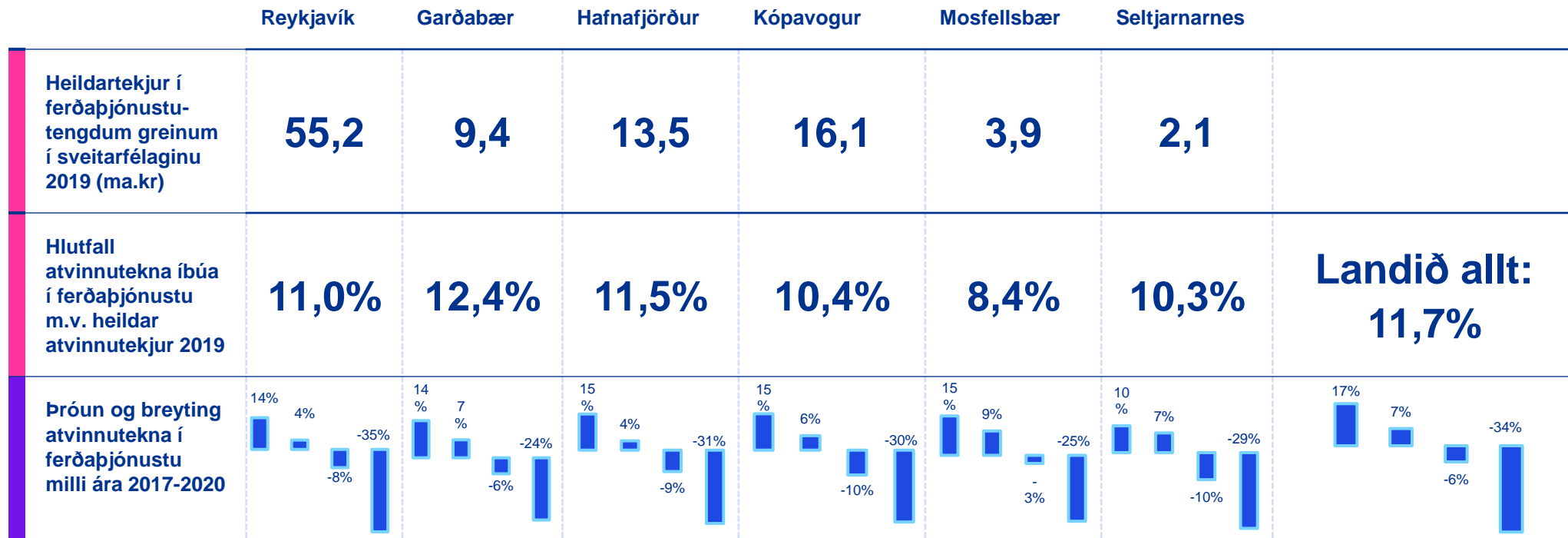
Áfangastaðstofa höfuðborgarsvæðisins

Áfangastaðastofur eru til staðar í öllum landshlutum nema á Höfuðborgarsvæðinu

Tekjur af ferðapjónustu í sveitarfélögum á höfuðborgarsvæðinu

Í töflunni neðar má sjá umfang ferðapjónustunnar á höfuðborgarsvæðinu árið 2019. Heildartekjur í greinum ferðapjónustunnar voru hæstar í Reykjavík 55,2 ma. kr. og næst þar á eftir kom Kópavogur með 16,1 ma kr. Vert er að nefna að flest ferðapjónustufyrirtækin eru í Reykjavík en þar sem höfuðborgarsvæðið er eitt atvinnusvæði þá skila útsvarstekjur af ferðapjónustunni sér til þeirra allra. Glögggt má sjá hversu mikilvæg ferðapjónustan er fyrir íbúa sveitarfélaganna ef skoðað er hlutfall atvinnutekna ferðapjónustu sem var á milli 8,4% – 12,4% af heildaratvinnutekjum.

Heimild: Ferðamálastofa, heimasíður sveitarfélaganna og KPMG greining

Úthlutun úr Framkvæmdasjóði ferðamannastaða

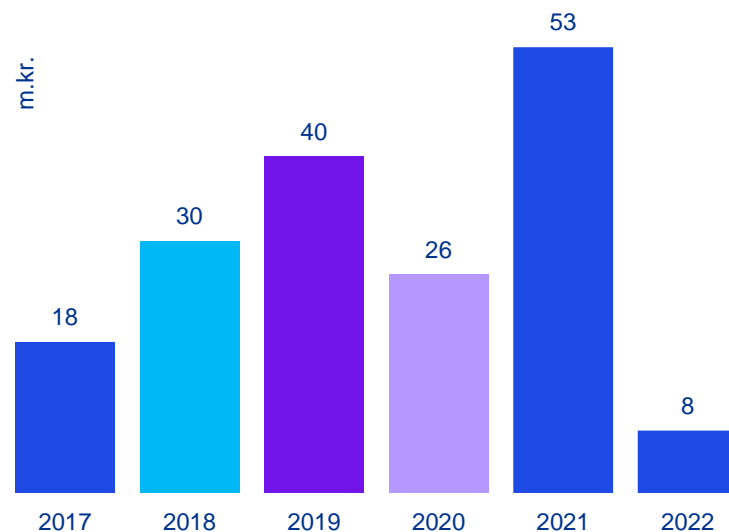
Nær allir ferðamenn sem koma til landsins dvelja á höfuðborgarsvæðinu. Þrátt fyrir það hefur einungis brot úthlutana úr Framkvæmdasjóði ferðamannastaða og öðrum sjóðum farið til uppbygginga á höfuðborgarsvæðinu.

Meðal mikilvægra verkefna áfangastaðastofu er að vinna að stefnumótandi þróunar- og markaðsmálum. Þannig ættu umsóknir frá höfuðborgarsvæðinu að eiga betri möguleika á úthlutun úr Framkvæmdasjóði ferðamannastaða, einkum sameiginleg verkefni sem styrkja svæðið í heild. Auk þess getur áfangastaðastofa stutt við bakið á fyrirtækjum og sveitarfélögum í umsóknarferlinu m.a. með mótaðri áfangastaðaáætlun fyrir svæðið.

6,9 ma.kr

Heildarupphæð úthlutunar úr Framkvæmdasjóði Ferðamannastaða frá árinu 2012

Úthlutanir úr Framkvæmdarsjóði ferðamannastaða til höfuðborgarsvæðisins

4%

Hlutfall úthlutunar til höfuðborgarsvæðisins frá árinu 2012

464 m.kr. – 691 m.kr.

Árleg úthlutun til annarra landshluta árin 2017-2022 frá Framkvæmdasjóði ferðamannastaða.

Á sama tíma námu úthlutanir til höfuðborgarsvæðisins á bilinu

8 m.kr – 53 m.kr.

Heimild: Framkvæmdasjóður Ferðamannastaða.

Ávinningur af áfangastaðastofu fyrir fyrirtæki og sveitarfélög

Ávinningur fyrir sveitarfélög

- Sveitarfélög og fyrirtæki móta sameiginlega stefnu og framtíðarsýn svæðisins
- Aukinn slagkraftur í markaðsstarfi áfangastaðarins
- Betri nýting fjármagns
- Skilgreind stefna í markaðsstarfi
- Þekking og reynsla byggist upp fyrir allt svæðið
- Eykur samvinnu hagaðila s.s. sveitarfélaga, fyrirtækja og íbúa
- Málsvari svæðisins í ferðamálum
- Eflir markvissa og hnitmiðaða markaðssetningu
- Örvar frekari uppbyggingu í ferðapjónustu hjá sveitarfélögunum og þar með atvinnusköpun
- Stuðlar að sjálfbærni og álagsstýringu náttúruauðlinda með jafnari dreifingu ferðamanna yfir árstímann
- Eykur samkeppnishæfni sveitarfélaganna með meiri fjölbreytni atvinnulífs sem jafnframt skilar sér í auknum tekjum

Ávinningur fyrir ferðapjónustufyrirtæki

- Þátttaka í þróun áfangastaðarins til framtíðar, öllum til ávinnings
- Aukinn slagkraftur í markaðsstarfi fyrir áfangastaðinn í heild
- Aðgengi að tengslaneti og samstarf við hagaðila á höfuðborgarsvæðinu
- Þátttaka í reglulegum stefnumótunar- og samstarfsfundum sem stuðlar að aukinni samlegð og samvinnu
- Þátttaka í faghópum s.s. um markaðsmál, þróunarverkefni og fl.
- Sýnileiki í markaðsefni höfuðborgarsvæðisins (t.d. kynningar á vef, samfélagsmiðlum o.fl.)
- Sameiginlegur kynningarvettvangur þegar við á, t.d. í tengslum við Hittumst/Mannamót og fleiri viðburði
- Möguleg aðkoma að móttöku blaðamanna, áhrifavalda og skipulagningu skoðanaferða erlendra ferðaskrifstofa
- Aðstoð í tengslum við ferðamál og tengingar
- Afsláttur af viðburðum
- Stuðla að sjálfbærni, m.a. með álagsstýringu að náttúruauðlindunum og jafnari dreifingu ferðamanna yfir árið

04

Greining verkefna og kostnaðarmat

Áfangastaðstofa höfuðborgarsvæðisins

Verkefnayfirlit áfangastaðastofa á Norðurlöndunum

Wonderful Copenhagen

Stofnun fyrir höfuðborgarsvæðið, Kaupmannahöfn og sveitarfélögin næst henni.

Helstu áherslur eru:

- Samskipti
- Sýningar
- Þróunarstarf
- Markaðssetning
- Þóun tengd flugumferð
- Upplýsingamiðstöð

Visit Oslo

“Oslo brand Alliance” er samstarfsverkefni sveitarfélaga á svæðinu í kring um Osló sem hefur það markmið að gera borgina og nágrenni hennar að eftirsóknarverðum sjálfbærum stað með aukinn sýnileika.

Félagið er með yfirstjórn sem sér um þróun, tvö stoðsvið en megin áherslur hennar eru fjórar:

- Markaðssetning
- Sýningar
- Samskipti
- Upplýsingamiðstöð

Visit Stockholm

Stokkhólmur vinnur með vörumerkið “Stockholm – The Capital of Scandinavia”. Undir því vörumerki er Visit Stockholm og Invest in Stocholm. Stockholm Business Region sér um stjórnun og þróun félagsins.

Áherslur Visit Stockholm eru:

- Sýningar
- Samskipti
- Markaðssetning
- Upplýsingamiðstöð

Helsinki Marketing

Félag í eigu borgarinnar sem sér um markaðssetningu og viðskiptasambönd, samskipti við fyrirtæki og sveitarfélög.

Helstu áherslur:

- Stjórnun & þróun
- Markaðssetning
- Sala
- Sýningar
- Samskipti
- Upplýsingamiðstöð

Áhersla er á langtíma kynningu á borginni með hagaðilum.

Félögin eiga það öll sameiginlegt að leggja mikla áherslu á gott samstarf við hagaðila, þau taka virkan þátt í að gera höfuðborgarsvæðið í kringum borginnar eftirsóknarvert og sjálfbært til þess að laða að fleiri ferðamenn. Áhersla er lögð á markaðssetningu en þar að auki er lögð mikil áhersla á að vera tengiliður milli fyrirtækja og sveitarfélaganna fyrir stefnu svæðisins.

Öll félögin leggja áherslu á markaðssetningu ferðamála og viðburða en innan sumra þeirra er einnig lögð áhersla á að fá fjárfesta til landsins auk annarra viðbótarverkefna.

Heimild: Heimasíður og ársskýrslur: Wonderful Copenhagen, Visit Oslo, Visit Stockholm og Helsinki Marketing

Verkefni Áfangastaðastofu höfuðborgarsvæðisins

Niðurstöður skoðunar KPMG á helstu verkefnum áfangastaðastofu á Norðurlöndunum og hjá öðrum áfangastaðastofum á Íslandi bendir til þess að það séu þrjár megináherslur sem Áfangastaðastofan ætti að einbeita sér að; **þróunarstarf, samskipti og markaðsstarf.**

Síðar meir má leggja mat á það hvort önnur sértækari verkefni eigi heima hjá Áfangastaðastofunni líkt og markaðssetning innanlands, “Invest in Iceland”, “Meet in Reykjavík” og “Inspired by Iceland”. Slíkum verkefnum þarf þó að fylgja sérstök fjármögnun.

Markaðsstarf

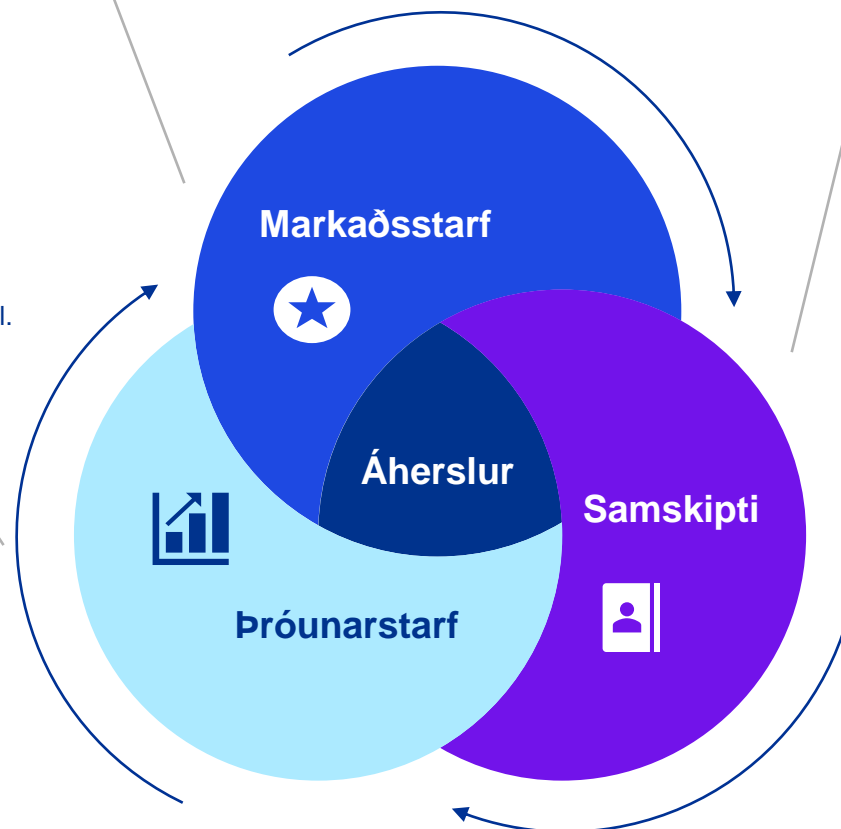
- Sameiginleg markaðssetning svæðisins
- Vefsíða og samfélagsmiðlar
- Móttaka blaðamanna og áhrifavalda
- Sýningar og vinnustofur
- Skipulagning skoðanaferða erl. ferðaskrifstofa um svæðið

Þróunarstarf

- Þátttaka í opinberum verkefnum
- Vinna með fyrirtækjum og sveitarfélögum að sameiginlegum þróunarverkefnum sem efla sérstöðu höfuðborgarsvæðisins
- Efla hagsæld höfuðborgarsvæðisins með markvissu þróunarstarfi
- Markaðsþróunarverkefni t.d. í anda “Demantshringsins” á Norðurlandi

Samskipti

- Samvinna við helstu hagaðila og vera tengiliður fyrir sveitarfélög, fyrirtæki, stofnanir tengdar ferðaþjónustu auk ríkisstofnana og styrktarsjóða.
- Utanumhald áfangastaðaáætlunar.

Aðkoma annarra hagaðila

Það eru ekki einungis ferðapjónustufyrirtækin sem hafa ávinning af komu ferðamanna til landsins heldur einnig sveitarfélögin og aðrir hagaðilar.

Stór hluti ferðamanna á viðskipti við aðra hagaðila innan sveitarfélaganna og njóta því hagaðilarnir góðs af stofnun áfangastaðastofu.

Dæmi um slíka hagaðila:

- **Verslanir**
- **Bankar**
- **Tryggingafélög**
- **Bensínstöðvar**
- **Opinberir aðilar**

Dæmi um sértæk verkefni

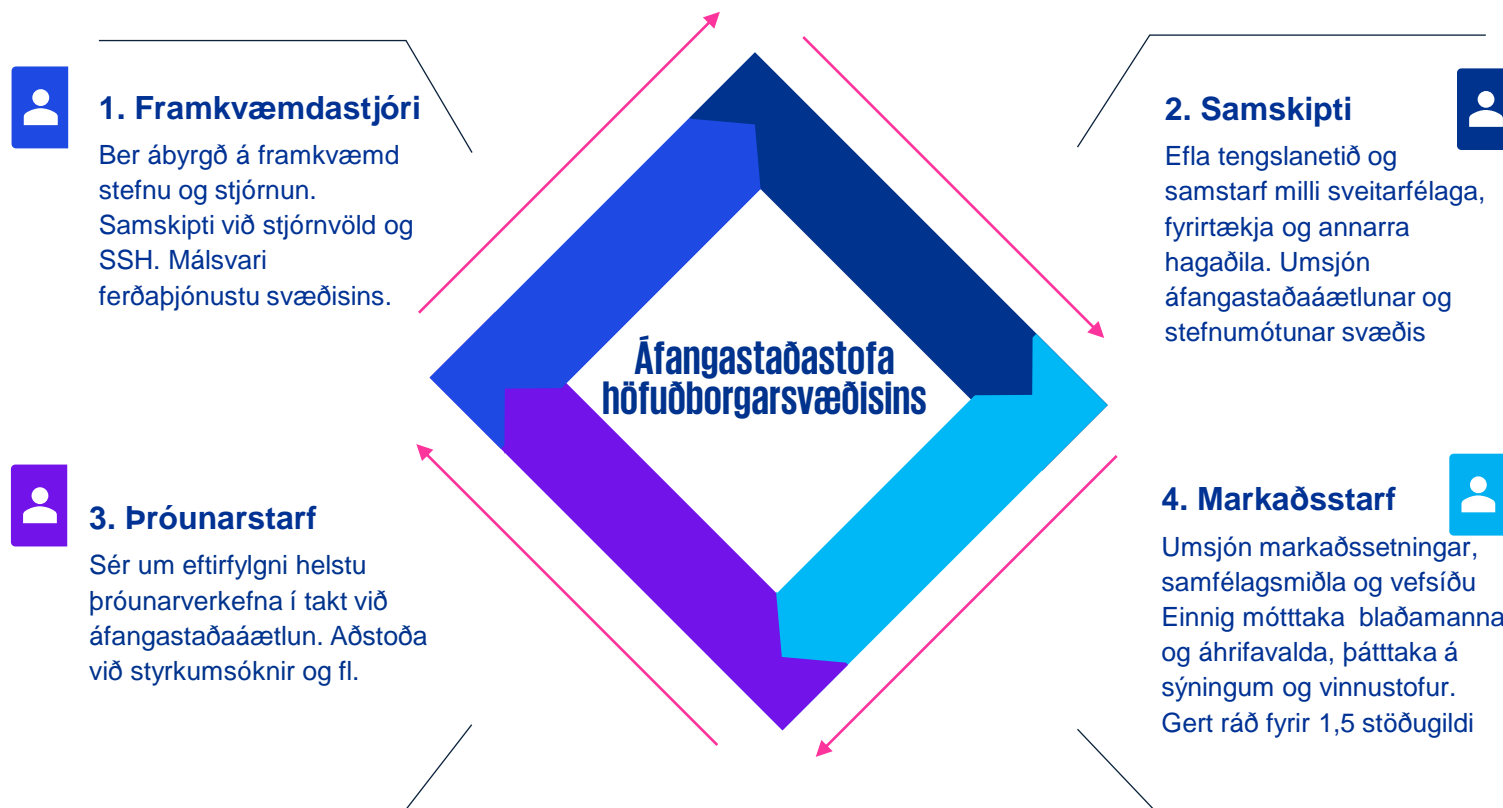
Eftirfarandi eru dæmi um sértæk verkefni sem Áfangastaðastofan gæti tekið að sér, en mikilvægt er að tryggja fjármögnun slíkra verkefna sérstaklega.

- **Innlend markaðssetning**
- **Meet in Reykjavík**
- **Invest in Reykjavik**
- **Inspired by Iceland North America**
- **Film in Reykjavik** – Vert er að hafa í huga að verkefnið er ekki til eins og er en gæti verið frábært tækifæri þar sem það yrði unnið í nánu samstarfi við framkvæmdasvið sveitarfélaganna.
- **Þróun nýrra viðburða**

Áætluð starfsmannapörf

Til að sinna þeim grunnverkefnum sem KPMG leggur til að Áfangastaðastofa höfuðborgarsvæðisins sinni, mun þurfa að lágmarki 4-5 stöðugildi. Í eftirfarandi kostnaðarmati er unnið út frá 4,5 stöðugildum. Starfsfólk búi yfir fjölbreyttri þekkingu og reynslu og geti þannig aðstoðað hvert annað eftir þörfum ásamt því að leita til ytri aðila eftir sérþekkingu á þeim sviðum sem vantar. Gert er ráð fyrir að sumum þáttum rekstrar verði úthýst svo sem bókhaldi, vefhýsingu og umsjón tölvukerfa.

Húsnæðisvalmöguleikar

Meðal verð húsnæðis á höfuðborgarsvæðinu

Verð á fermetra: 2.720 kr./fm

Leiguverð á ári: 3,3 m.kr. m.v. 100 fm. auk rekstrarkostnaðar (rafmagn, þrif, nettenging og fl) Auk þess bætast við kaup á húsbúnaði, s.s. borð og stólar á skrifstofu og í fundarrými, alls 2,5 mkr

Leiga hjá Grósku

Leiguverð hjá Grósku miðast við 5 starfsstöðvar og innifalið í leigu eru rafdrifin skrifborð, skrifborðsstólar, rafmagn, hiti, þrif og nettenging. Einnig er aðgangur að kaffivélum, kolsýrðudrykkjarvatni, fundarherbergjum, eldhúsum og næðisrymum.

2,5 mkr.

Stofnkostnaður vegna kaupa á tækjabúnaði, s.s. tölvum, símum og tengdum búnaði fyrir 4-5 stöðugildi

Náið samstarf - lægri kostnaður

KPMG leggur til að Gróska verði fyrir valinu þegar húsnæðiskostir eru skoðaðir. Áfangastaðastofan verður þá í sama húsi og nánir samstarfsaðilar hennar, **Íslandsstofa** og **Íslenski ferðaklasinn**. Þannig má leiða líkum að því að Áfangastaðastofan komist upp með að hafa færri stöðugildi með því að nýta nálægð og náíð samstarf við framangreindra aðila. Auk þess má nefna gott aðgengi að öðrum ferðaþjónustufyrirtækjum og hagaðilum á svæðinu ásamt góðri aðstöðu til móttöku blaðamanna og áhrifavalda.

Heildarkostnaður

Heildarkostnaður fyrir húsnæði í Grósku með húsbúnaði er 400 þúsund á mánuði m.v. 4-5 stöðugildi. Það gerir 4,8 m.kr. með vsk. á ári sem hækkar með vísitölum.

Húsaleiga 4,8 m.kr. á ári

Heimild: Gögn frá skráðum fasteignafélögum á Íslandi, Grósku, húsgagna og tölvuverslanir á Íslandi og greining KPMG í ágúst 2022

Kostnaður Áfangastaðastofu

Kostnaður er áætlaður út frá skilgreiningu á verkefnum Áfangastaðastofunnar. Gert ráð fyrir að framlög sveitarfélaga, fastir styrkir frá Ferðamálastofu og aðildargjöld fyrirtækja standi undir rekstri.

Stofnkostnaður 10,5 m.kr.

Gert er ráð fyrir heildarstofnkostnaði á fyrsta ári uppá **10,5 m.kr.** Innifalið í þeirri upphæð er:

- Kostnaður við stofnun séreignarstofnunar
- Skrifstofubúnaður
- Mörkun

Markaðsstarf 47 m.kr. á ári 1

Gert er ráð fyrir að grunnur markaðsstarfs sé að upphæð 47 m.kr en reiknað er með að markaðskostnaður breytist í kjölfar þróunarstarfs nýrra mögulegra áfangastaða. Liðurinn markaðsstarf inniheldur m.a.:

- Starf í gegnum samfélagsmiðla
- Efnisgerð
- Vefinn
- Grunn markaðsstarf / markaðsátök
- Almanntengsl, móttöku fjölmiðla og FAM (móttökur ferðaskrifstofa)
- Þátttaka og skipulagning sýninga og ferðamálapings

Almennur rekstur 68,9 m.kr. á ári 1

Almennur rekstrarkostnaður er áætlaður 68,9 m.kr. á fyrsta ári. Innifalið í því er:

- Húsnæði og tengd aðstaða fyrir 4-5 stöðugildi
- Laun og launatengd gjöld sem miðast við 4,5 starfsmenn
- Tæknimál og aðkeypt þjónusta
- Stjórnunarkostnaður

Stefna og þróunarstarf 12,5 m.kr. á ári 1

Samstarf um stefnu og þróunarstarf verða meðal lykilverkefna. Meðal þess sem er innifalið þar er:

- Áfangastaðaáætlun og stefnumótun
- Þróunarverkefni með sveitarfélögum og ferðaþjónustufyrirtækjum

Rekstraráætlun			
Kostnaðarliður	ár 1	ár 2	ár 3
Rekstur			
Stofnkostnaður	10.500.000		
Almennur rekstur	68.933.600	72.920.932	76.206.954
Stefna og þróunarstarf	12.500.000	15.000.000	15.000.000
Markaðsstarf	47.000.000	61.500.000	72.500.000
Annar óskilgreindur kostnaður	5.070.400	5.246.268	5.086.934
Samtals grunnkostnaður	144.004.000	154.667.200	168.793.888

Heimild: Greining KPMG

© 2022 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Limited, ensku félagi með takmarkaða ábyrgð. Allur réttur áskilinn.

Tekjur Áfangastaðastofu - framlag sveitarfélaga og Ferðamálastofu

Gert ráð fyrir að framlag sveitarfélaga, fastir styrkir frá Ferðamálastofu og framlög fyrirtækja standi undir fjármögnun grunnstarfsemi Áfangastaðastofunnar. Til viðbótar geta komið til styrkir og sérframlög tengt sérverkefnum.

Sveitarfélög 107 m.kr. á fyrsta ári

Lagt er til að framlag sveitarfélagana til áfangastaðastofunnar verði skipt eftir íbúafjölda í hverju sveitarfélagi og verði uppfært árlega í samræmi við þróun íbúafjölda. Nemur upphæð hvers íbúa 450 kr. á fyrsta ári og taki sú upphæð árlegum breytingum í samræmi við þróun vísitölu.

Ferðamálastofa 22 m.kr.

Gert er ráð fyrir að árlegum styrk að upphæð **22 m.kr.** frá Ferðamálastofu

Í töflunni hér til hliðar má sjá áætlað framlag sveitarfélaganna fyrstu 3 árin til að mæta grunnkostnaði Áfangastaðastofunnar auk framlags frá Ferðamálastofu. Ýmsir aðilar hafa stutt við starfsemi annarra áfangastaðastofa og má þar m.a. nefna Íslandsstofu og Flugþróunarsjóð. Slíkir samningar eru þó yfirleitt sértækir og bundnir við ákveðin verkefni.

Heildarkostnaður fyrir sveitarfélögin			
	Heildar fjöldi íbúa í þúsundum	Hlutfall af heildar fjölda íbúa	Kostnaður per ár
Seltjarnarnes	4.690	2,3%	2.110.500
Mosfellsbær	12.880	3,8%	5.796.000
Garðabær	18.060	8,8%	8.127.000
Hafnarfjörður	29.530	12,5%	13.288.500
Kópavogur	38.760	15,2%	17.442.000
Reykjavík	134.000	57,5%	60.300.000
Samtals	237.920	100,0%	107.064.000

Rekstraráætlun			
tekjuliður	ár 1	ár 2	ár 3
Framlag sveitarfélaga	107.064.000	112.417.200	116.913.888
Seltjarnarnes	2.110.500	2.216.025	2.304.666
Mosfellsbær	5.796.000	6.085.800	6.329.232
Garðabær	8.127.000	8.533.350	8.874.684
Hafnarfjörður	13.288.500	13.952.925	14.511.042
Kópavogur	17.442.000	18.314.100	19.046.664
Reykjavík	60.300.000	63.315.000	65.847.600
Styrkur frá Ferðamálastofu	22.000.000	22.000.000	22.000.000
Samtals tekjur	129.064.000	134.417.200	138.913.888

Heimild: Hagstofan og greining KPMG

Tekjur Áfangastaðastofu – framlag fyrirtækja

Gert ráð fyrir að framlag sveitarfélaga, fastir styrkir frá Ferðamálastofu og framlög fyrirtækja standi undir fjármögnun grunnstarfsemi Áfangastaðastofunnar. Til viðbótar geta komið til styrkir og sérframlög tengt sérverkefnum.

Fyrirtæki 15 m.kr. – 30 m.kr.

Mikilvægt er að ferðapjónustufyrirtæki á höfuðborgarsvæðinu séu virkir þátttakendur í starfsemi Áfangastaðastofunnar. Í töflunni hér til hliðar má sjá fjölda ferðapjónustufyrirtækja á Höfuðborgarsvæðinu árið 2020. Listinn er ekki tæmandi og til að mynda eru flugfélög og verslun ekki meðtalín.

KPMG leggur til að fyrirtækjum verið skipt í þrjú flokka og að greiðslur til Áfangastaðastofunnar skiptist eftir veltu. Gert er ráð fyrir að einföld verðskrá muni auðvelda stofunni að laða að félagsmenn, en auk þess verði þátttakan grunnur þess að vera með í markaðs- og þróunarefni Áfangastofunnar.

Til viðbótar geta bæst við önnur fyrirtæki sem hafa hagsmuna af ferðaiðnaðinum á Íslandi líkt og verslun, bankar og tryggingarfélag. Þau geta annars vegar verið beinir aðilar að Áfangastaðastofunni en einnig komið að þátttöku og kostun sérverkefna.

Fjöldi fyrirtækja eftir einkennandi atvinnugreinum í ferðapjónustu á Höfuðborgarsvæðinu 2020							
Velta	Afþreying	Gististaðir	Veitinga- rekstur	Bílaleigur	Hóperðir og hópbílaleiga	Ferða- skrifstofur	Samtals
< 50 m.kr.	347	170	204	30	77	36	864
50 - 500 m.kr.	33	39	172	12	7	25	288
> 500 m.kr.	1	4	0	3	7	7	22
Samtals	381	213	376	45	91	68	1174

Áætlað hlutfall fyrirtækja með aðild			
Velta	Ár 1	Ár 2	Ár 3
< 50 m.kr.	15%	20%	30%
50 - 500 m.kr.	15%	20%	30%
> 500 m.kr.	30%	45%	60%

Áætluð aðildargjöld fyrstu þrjú ár Áfangastaðastofu Höfuðborgarsvæðisins				
Velta	Verð á ári	Ár 1	Ár 2	Ár 3
< 50 m.kr.	50.000	6.480.000	8.640.000	12.960.000
50 - 500 m.kr.	150.000	6.480.000	8.640.000	12.960.000
> 500 m.kr.	300.000	1.980.000	2.970.000	3.960.000
Samtals		14.940.000	20.250.000	29.880.000

Heimild: Greining KPMG

Samantekið rekstraryfirlit Áfangastaðastofunnar

Rekstraráætlun			
	ár 1	ár 2	ár 3
Tekjur			
Framlag sveitarfélaga	107.064.000	112.417.200	116.913.888
Framlag fyrirtækja	14.940.000	20.250.000	29.880.000
Styrkur frá Ferðamálastofu	22.000.000	22.000.000	22.000.000
Samtals Tekjur	144.004.000	154.667.200	168.793.888
Kostnaður			
Stofnkostnaður	10.500.000	-	-
Sjálfsseignarstofnun	5.000.000	-	-
Skrifstofubúnaður	2.500.000	-	-
Mörkun	3.000.000	-	-
Almennur rekstur	68.933.600	72.920.932	76.206.954
Húsnæði	4.836.000	5.072.964	5.240.372
Laun og launatengd gjöld	59.097.600	62.347.968	64.966.583
Tæknimál og aðkeypt þjónusta	3.000.000	3.500.000	4.000.000
Stjórnunarkostnaður	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Stefna og þróun	12.500.000	15.000.000	15.000.000
Áfangastaðaáætlun og stefnumótun	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Þróunarverkefni	7.500.000	10.000.000	10.000.000
Markaðsstarf	47.000.000	61.500.000	72.500.000
Samfélagsmiðlar og efnisgerð	3.000.000	6.000.000	6.500.000
Vefur	3.000.000	3.500.000	4.000.000
Almannatengsl, móttaka fjölmiðla og FAM	2.000.000	3.000.000	3.000.000
Grunn markaðsstarf / markaðsátök	30.000.000	40.000.000	50.000.000
Þátttaka og skipulagning sýninga og ferðamálaþings	9.000.000	9.000.000	9.000.000
Annar óskilgreindur kostnaður	5.070.400	5.246.268	5.086.934
Samtals grunnkostnaður	144.004.000	154.667.200	168.793.888

Heimild: Greining KPMG, Byggt er á forsendum sem gert er grein fyrir í samantekt þessari

06

Viõauki I

Félagsform Áfangastaðastofu höfuðborgarsvæðisins

Hlutverk og tilgangur félags

- Að mati KPMG er mikilvægt fyrir verkefnið að það sé rekið í sér einingu.
- Best er því að stofna um verkefnið sérstakt félag, sem hefur sjálfstæða stjórn og stjórnkerfi.
- Tilgangur slíks félags er að leiða saman á einn stað fulltrúa þeirra sem að verkefninu koma.

Tegund félags

- Helstu félagsform sem þekkjast á Íslandi eru eftirfarandi:
 - Sameignar- eða samlagsfélag
 - Samlagshlutfélag
 - Byggðasamlög sveitarfélaga
 - Sjálfseignarstofnanir
 - Hluta- eða einkahlutfélag
- Atriði sem þarf að hafa í huga við val félagsforms:
 - Ábyrgð félagsmanna, takmörkuð eða ótakmörkuð
 - Er til staðar lagarammi um félagsformið og hversu tæmandi eru lagareglurnar
 - Hversu mikill sveigjanleiki er varðandi aðkomu og brotthvarf félagsmanna/haghafa
 - Flækjustig við slit/niðurlagningu félagsins
 - „Tekjustofnar“, hlutafjárframlag, stofnfé, lánsfjármögnun
 - Skattaleg málefni

Félagsform frh.

- Þar sem sameignar-, samlags-, og samlagshlutafélögum og byggðasamlögum getur fylgt ábyrgð félagsmanna telur KPMG þau ekki koma til greina.

Sjálfseignarstofnanir

- Einkenni sjálfseignarstofnana er að þær eiga sig sjálfar. Til eru þrjár tegundir sjálfseignarstofnana;
 - 1) Sjálfseignarstofnanir sem starfa á grundvelli laga nr. 33/1999 um sjálfseignarstofnanir sem stunda atvinnurekstur, en ekki er sjálfgefið að Áfangastaðastofa höfuðborgarsvæðisins muni stunda atvinnurekstur.
 - 2) Sjálfseignarstofnanir sem starfa á grundvelli laga nr. 19/1988 um sjóði og stofnanir sem starfa samkvæmt staðfestri skipulagsskrá.
 - 3) Sjálfseignarstofnanir sem falla ekki undir framangreint.
- Kostir sjálfseignarstofnana:
 - Meiri sveigjanleiki en hlutafélagalöggjöf kveður á um.
 - Ákveðið vald er játað í lögum nr. 33/1999 þeim sem hafa lagt fram stofnfé. Meðal annars varðandi ákvörðun um slit o.fl.
 - Mögulegt að hafa fleiri stjórnareiningar, t.d. fulltrúaráð.
 - Stofnanir sem starfa samkvæmt staðfestri skipulagsskrá eru almennt undanþegnar tekjuskatti en greiða skatt af vaxtatekjum
 - Stofnanir sem stunda atvinnurekstur kunna að vera undanþegnar greiðslu tekjuskatts ef hagnaði félagsins er varið til almannaheilla.
 - Hefðbundnar reglur um bókhald, reikningsskil, launagreiðslur, virðisaukaskatt o.fl.
- Gallar sjálfseignarstofnana:
 - Stofnendur geta ekki krafist þess að fá neinskonar arð eða fjárhagslegan ávinning og framlög eru óafturkræf.
 - Fábrotnari löggjöf.

Félagsform frh.

Hluta- og einkahlutafélög

- Hluta- og einkahlutafélög eru algengustu form félaga á Íslandi.
- Félögin bera sjálfstæða skattaðild. Allar tekjur að frádregnum gjöldum eru skattskyldar og á það við um hvers konar styrki sem félaginu hlotnast og ekki er sjálfgefið að gjöld séu frádráttarbær þar sem markmið félagsins er ekki að hagnast.
- Hlutafjárframlög eigenda teljast þó ekki til tekna og því möguleiki að auka hlutafé í stað þess að veita félaginu rekstrarstyrki.
- Ef eigendur félagsins eru undanþegnir skattskyldu, t.d. sveitarfélög, greiðist líka fjármagnstekjuskattur af úttektum, t.d. af úthlutun við slit.
- Slík félög kunna þó að vera undanþegin greiðslu tekjuskatts ef hagnaði félagsins er varið til almannaheilla og að hluthafar geri ekki kröfu um arð. Hluthafar geta þá ekki fengið greitt út úr félaginu, hvorki arð, andlag lækkunar hlutafjár eða úthlutun við félagsslit. Með þessu móti er einkahlutafélag í raun farið að nálgast það að vera sjálfseignarstofnun í atvinnurekstri.
- Kostir hluta- og einkahlutafélags:
 - Stjórnunarleg yfirráð sveitarfélaga best tryggð.
 - Sveigjanleiki, t.d. varðandi hvernig skattlagningu er háttað
 - Ekki útilokað að eigendur ráðstafi til sín mögulegum hagnaði.
 - Vel þekktar grunnreglur sem aðilar í atvinnulífinu þekkja vel til.
 - Markmiði um að hagsmunafyrirtæki komi að verkefninu en að sveitarfélögin hafi meirihlutavald hægt að ná fram t.d. með því að gefa út mismunandi hlutafjáflokka.
 - Möguleiki á að undir félagsstjórn starfi starfsstjórn sem fer með daglegan rekstur eða að fulltrúarnefnd verði skipuð sem fer með eftirlit með störfum félagsstjórnar og framkvæmdastjóra.
- Gallar hluta- og einkahlutafélags:
 - Hagsmunaaðilar e.t.v. frekar tilbúnir til að leggja fjármuni inn í sjálfseignarstofnun.

Samantekt

- Sé tilgangur félagsins ekki að endurgreiða það fjármagn sem til þess er lagt eða arð af því fjármagni teljum við að sjálfseignarstofnanir uppfylli vel þau skilgreindu markmið sem stefnt er að með stofnun félagsins.
- Sé hins vegar tilgangurinn að skapa arð og að eiga möguleika á endurgreiðslu fjármagns frá félaginu til eigenda sinni myndi hlutafélagi form betur uppfylla þau markmið sem sett hafa verið fram og þá einkum m.t.t. þess hvort félagið komi til með að halda utan um verulega eignir eða ekki.

Stjórn Áfangastaðastofu höfuðborgarsvæðisins

Almennt

- Nauðsynlegt er að hafa tilskilin ákvæði í samþykktum félags um hvernig standa skuli að vali stjórnar og hvernig skuli fara ef sæti stjórnarmanns verður laust, t.d. vegna úrsagnar.

Fulltrúanefnd

- Verði ákveðið að skipa fulltrúanefnd þarf einnig að kveða á um hana í samþykktum félagsins, t.d. um vald hennar, starfssvið og starfstíma nefndarmanna.
- Framkvæmdarstjórar og stjórnarmenn mega ekki vera í fulltrúanefnd enda skal hún hafa eftirlit með því hvernig félagsstjórn og framkvæmdastjóri ráða málum félagsins.
- Fulltrúanefnd gætu skipað:
 - 1) Fulltrúar þeirra sem eiga aðild að stofnuninni og færi hver aðili með eitt atkvæði.
 - 2) Fulltrúar frá hagsmunaaðilum sem hver fer með eitt atkvæði. Hagsmunaaðilar væru t.d. lögaðilar með starfsstöð eða lögheimili á höfuðborgarsvæðinu og gera þjónustu- eða samstarfssamninga við stofnunina gegn föstu árgjaldi er stjórn ákveður.

Stjórn

- Stjórn félagsins gætu skipað fimm aðilar. Alltaf yrði í stjórn einn aðili frá Reykjavíkurborg en tveimur sætum yrði skipt á milli hinna sveitarfélaganna á tveggja ára fresti. Tveir aðilar í stjórn kæmu svo frá ferðapjónustufyrirtækjum með aðild að Áfangastaðastofunni.

KPMG